

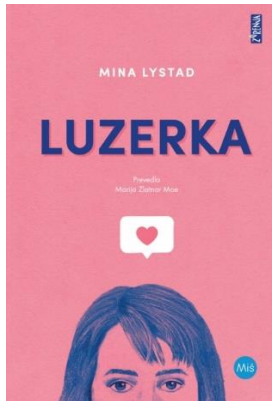
Lystad, Mina: **Luzerka**.

Prev. Marija Zlatnar Moe. Dob: Miš, 2020, 184 str.

| M – 3. stopnja

| Mladostniki | Odraščanje | Družbena omrežja | Odnosi med spoloma

| videobloganje / identiteta / priljubljenost / zaljubljenost / fantje

Kratka predstavitev romana in njegovih prvih nekaj strani na domači strani založbe:

<https://www.miszalozba.com/knjige/luzerka/>

»Včasih je vera premikala gore, danes pa heštegi premikajo celine.« Tako se začne mladinski roman in tudi šolski projekt, s katerim naj bi dijaki spoznali možnosti lastnega kanala na YouTubeu. Marie je – v primerjavi z najbolj priljubljenimi dekletmi v razredu - navadna in nerodna, toda njene objave prav o tem pod #luzerka so priljubljene, Marie dobiva za svoje objave vse več všečkov ... in to jo zanese, da začne spreminjati svojo zunanost, pridruži se priljubljenim dekletom ... in nazadnje izda skrivnost svojega dolgoletnega prijatelja Espena, v katerega pa je tudi malo zaljubljena. Toda tudi nekateri v generaciji odraslih so takšni, npr. učitelj Clas je otročje, nezrelo navdušen nad možnostmi YouTubea (vsaj Marie se zdi tako), Marijina mama opusti službo novinarkinje in se navdušeno preživlja z objavami (reklamami) na svojem blogu. Dogajalno okolje v romanu je brez vrednot, naj bo še tako trapasto, samo da se zabavamo ... in če je le možno, imamo od tega tudi profit.

Roman v zbirki »Z(o)renje« dobro predstavi »telefonsko« generacijo mladih, posebno deklet, ki si prizadevajo le za čim več všečkov pri objavah na spletu. In opozori, kako zelo plastično, izpraznjeno in fejk je vse to.

»Ti si FEJK, z vsemi svojimi lajki, ki jih ne misliš resno, in vsem sranjem, ki ga govoriš o drugih, in vsemi svojimi idiotskimi, bednimi videi! (...) Ti, ki daješ srčke slikam, za katere misliš, da so neumne, zato da bi ljudje mislili, da so tvoji prijatelji. In ki govoriš o temah, za katere se ti zdi, da so mogoče pomembne, samo zato, da bi dobila ŠE VEČ lajkov. (...) In pomisli, kako si bila šele fejk vsakič, ko si se delala, da sva pravi prijateljici, čeprav nisva bili.« (...) ... in ti si to povedala vsem. Potem, ko si mi obljubila, da ne boš nikomur povedala. OBLJUBILA SI!« (str. 170)

Roman vsekakor mlade spodbuja h kritičnemu razmisleku o vsem tem in k iskanju lastne identitete: »To moram narediti. Samo biti jaz, čeprav je mogoče težko.« (str. 165)

Spodbude za branje:

- Tole na hrbtni strani knjige: »Marie je navadna. Nerodna. Npopularna. Vse se spremeni, ko mora za nalogo ustvariti svoj kanal na YouTubu. Kako daleč bo šla v tekmi za priljubljenost? In do kam greš ti?«
- Roman torej preberemo in se pogovarjamo!!! Najprej seveda prisluhnem mladim, kajti svet heštegov mi je zelo oddaljen ... (Čeprav spremljam odziv na svoje objave na Facebooku 😊). Prepisani citati kažejo, kako bi vodila pogovor, ko bi mladi že »vse« povedali.
- Zanimiv mi je odnos med Marie in njeno mamo, ki je bloggerka, pa vendar je med njima generacijska vrzel in tipična napetost med hčerjo in materjo. Zelo simpatičen je prijateljski odnos med Marie in prijateljem Espenom, s katerim se poznata vse od vrtca; Marie je tudi zaljubljena vanj, toda Espen je v zvezi z Leo, potem ko je prijateljica izdala njegovo skrivnost. Zdi se mi pomembno, da pisateljica opozori na motnjo prehranjevanja pri fantu (Espen preneha jesti, ko se starša ločita), kar je sicer pogostejše pri dekletih. No, ločitev Marijinih staršev pa ni bila boleča, vsaj zdi se tako. In v romanu bi lahko poleg osrednjega problema našli še kaj!

Nadaljnje spodbude za branje:

Avtorica je napisala še en problemski roman, v katerem pa Marie ne snema več spletnih videov, ampak piše za šolski časopis. Roman obravnava takšno pisanje za časopise (»fake news«), ki naj bi dvignilo njihovo branost. Toda, kje so meje, kako to vpliva na osebe, o katerih pišejo te novice? Kako to vpliva na medosebne odnose in moralno-družbeno klimo na splošno? Dr. Sonja Merljak Zdovc je prispevala spremno besedo z naslovom *Včasih že ena beseda spremeni vse. Če je lažna, boli še toliko bolj*. V njej opozarja, da »uredniška politika, ki dopušča objavljanje lažnih novic, uničuje odnose in življenja, kot izkusi Marie. Obenem krepi vsesplošno nezaupanje in ne nazadnje pripelje do tega, da se ljudje v družbi ne želijo izpostaviti. Na ključne položaje namesto njih pridejo tisti, ki jim je vseeno, kaj se bo o njih govorilo.«

Kratka predstavitev na hrbtni strani knjige in na domači strani založbe:

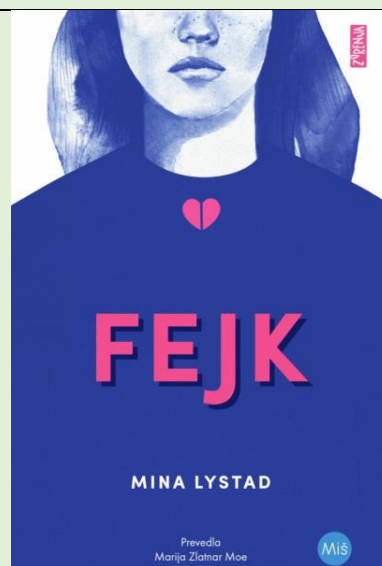
<https://www.miszalozba.com/knjige/fejk/>

Lystad, Mina: **Fejk**.

Prev. Marija Zlatnar Moe. Dob: Miš, 2021, 199 str.

| M – 3. stopnja

| Mladostniki | Lažne novice | Odnosi med spoloma | šolski časopisi | dezinformacije

- Najbrž bodo mladi svetovali kakšen podoben roman.
- Lahko pa posežemo po mladinskih problemskih romanih, ki opozarjajo na zlorabe na družbenih omrežjih, veliko jih je, nekaj jih najdete tudi v Priporočilnici, npr. [Instagramerka](#), [Laž](#), [Viralni posnetek](#).

mag. Tilka Jamnik